

Gambias tilknytning til Storbritannien går tilbage til 1588, da den første engelske handelsstation blev oprettet. Oprindeligt var det britiske herredømme begrænset til et lille område ved Gambias munding, men i løbet af 1800-tallet blev den britiske indflydelse udstrakt langs flodens nedre løb, og området fik sine nuværende grænser. Denne udvikling afspejles i opdelingen af området i kolonien Gambia, omfattende et lille område omkring Bathurst, og protektoratet Gambia, som omfatter resten af landet.

Den forfatningsmæssige udvikling har på grund af områdets lidenhed og relativt tilbageslående karakter været noget langsommere end i de tidligere britiske områder i Vestafrika; men udviklingen i retning af at inddrage repræsentanter for den afrikanske befolkning har taget fart efter 2 verdenskrig, navnlig i løbet af foregående og indeværende årti.

I 1947 fik den lovgivende forsamling et flertal af udpegede medlemmer (medens flertallet tidligere udgjordes af medlemmer som sad i kraft af embede) og forsamlingen fik samtidig sit første valgte medlem. Ved en forfatningsreform i 1954 fik den lovgivende forsamling et valgt flertal. I 1960 blev forsamlingen udvidet og fik navneforandring til repræsentanternes hus. I 1961 blev en afrikaner, Pierre J. N' Jie, udnævnt til førsteminister (Chief Minister).

Gambias nuværende forfatning, som trådte i kraft i 1962, er resultatet af en forfatningskonference i London i sommeren 1961.

Efter forfatningen ledes landets administration af en af den britiske regering udnævnt guvernør, som er eneansvarlig for udenrigsanliggender, forsvar, den indre sikkerhed samt ansættelse og afskedigelse af tjenestemænd. Guvernøren skal ved udøvelsen af sine beføjelser rådføre sig med det udøvende råd og følge dets forslag. Guvernøren har dog indtil for ganske nylig kunnet handle uden om rådet i ethvert tilfælde, hvor det efter hans skøn er nødvendigt af hensyn til offentlig interesse.

Det udøvende råd består af guvernøren, førsteministeren og otte ministre. Førsteministeren udnævnes af guvernøren blandt medlemmer af repræsentanternes hus, således at guvernøren udpeger det medlem, som efter hans skøn har et flertal bag sig i

forsamlingen. De øvrige medlemmer udpeges af guvernøren efter indstilling fra førsteministeren.

Repræsentanternes hus består af 39 medlemmer, hvoraf 32 er folkevalgte, fire valgt af og blandt overhøvedingene, højst to udpegede medlemmer samt den øverste offentlige anklager. (The Attorney General). Forsamlingen vælger selv sin formand. Valgperioden er 5 år, men guvernøren kan opløse forsamlingen på et tidligere tidspunkt.

Den lovgivende magt er hos guvernøren og repræsentanternes hus i forening; love som indebærer forhøjelser eller nedsættelser af offentlige indtægter eller udgifter, kan kun fremsættes med guvernørens billigelse. Lovforslag, som ikke bliver vedtaget inden for en passende tid, har hidtil af guvernøren kunnet tillægges lovkraft, såfremt offentlige interesser kræver det. En sådan erklæring skulle imidlertid forelægges den britiske koloniminister.

I det første valg i overensstemmelse med den nye forfatning i maj 1962 deltog 72 procent af stemmeberettigede. Der optrådte tre partier ved valget: United Party, ledet af den daværende førsteminister Pierre J. N' Jie, People's Progress Party, under ledelse af D. K. Jawara samt Democratic Congress Alliance. Der er ikke større principielle forskelle i partiernes synspunkter, og valgkampen blev væsentligt udkæmpet på personspørgsmål. Af de 32 folkevalgte pladser fik People's Progress Party 18, United Party 13 og Democratic Congress Alliance 1. Efter valget afløste D. K. Jawara Pierre J. N' Jie som førsteminister.

Det vigtigste politiske spørgsmål for Gambia er planerne om en associering af området med nabostaten, den tidligere franske koloni Senegal. Baggrunden for disse planer er, at udskillelsen af territoriet omkring Gambias nedre løb er et eksempel på opdeling af koloniområder uden større hensyn til etniske og geografiske faktorer; som ovenfor nævnt er der intet befolkningsmæssigt skel mellem Senegal og Gambia, og den kunstige grænsedragning afskærer Gambiaområdet fra et stort naturligt økonomisk opland. Hertil kommer, at Gambia på grund af sin ringe udstrækning og få naturlige ressourcer ville få store vanskeligheder som selvstændig stat. (Storbritannien har i de